

Ljubljana, 22. aprila 1923.

Izhaja 7., 15., 22. in 30. v mesecu.

Brez dela in brez kruha.

Že nekaj časa trajajoča brezposelnost se nadaljuje in kakor vsi znaki kažejo, še dolgo ne bo brezposelnost zmanjšana in ublažena. Gradbe in zidanje velikih stanovanjskih in industrijskih objektov so dajale lansko leto dvajsetim tisočem stavbincev. posla in zaslužka in s tem so bile zaposlene tudi ostale stroke, ki sodelujejo na zgradbah. Denarna kriza je letos zaustavila stavbeno delo in s tem izzvala brezposelnost še v drugih strokah. Brezposelnost je postala splošna in to sedaj v času, ko smo v brezposelnosti preživotali zimo z upanjem, da se bo spomladi brezposelnost ublažila. In kar je najhujše, z brezposelnostjo raste draginja. Delavstvo, ki se že danes nahaja v obupnem stanju, gre novi draginji in še hujši brezposelnosti nasproti — brez obrambnih strokovnih organizacij.

Vladajoča reakcija je na mnogih krajih razpustila vse strokovne organizacije, tam pa kjer še obstajajo, jim je vsaka borba za poboljšanje položaja zabranjena. Vsa mezna gibanja se tendenciozno označijo za protidržavna in skoraj vsi mezni pokreti so bili zadnje dve leti udušeni z nasiljem. Vlada se ne čuti poklicano, da bi intervenirala v korist velikih množic brezposelnih, ki dobesedno umirajo vsled gladi in pomanjkanja. Na krmilu vlade sedijo danes eksponenti najreakcijonarnejše kapitalistične klike, ki gladovanje in umiranje brezposelnih množic izkorišča še za večjo eksploatacijo in v svoje politične namene, za svojo razredno nadvlado.

Pred takimi težkimi in mučnimi perspektivami za delavski razred stojijo naše organizacije in pojavlja se vprašanje, kako se bomo rešili iz krize, iz teške krize, ki se dnevno poostruje.

Posamezna mezna gibanja, bodo z ozirom na splošno brezposelnost in nenormalno povišanje draginje ter vladajočo reakcijo težko uspela. Vsako gibanje za poboljšanje položaja, policijske oblasti udušijo s silo, ker kapitalisti vsako gibanje označijo kot protidržavno, uporniško. Zato so izgledi za posamezna, lokalna gibanja zelo minimalni.

Toda življenje zahteva svoje. Prazni želodci zahtevajo kruha, naga telesa zahtevajo oblačil, brez stanovanja se ne da več životaliti.

Vprašanje je samo, na kateri način se bomo najuspešneje mogli zavarovati pred nevarnostmi katerim gremo nasproti. Na milost brezsrčnih kapitalistov, posebno pa na milost naše podivjane jugoslovanske bur-

da preneha brutalna in brezglava eksploatacija in brezpravnost.

V tem pravcu se morajo orientirati naše organizacije, če se hočemo zaščititi od vedno naraščajoče brezposelnosti in vedno večjega

Kriza amsterdamske internacionale.

Amsterdamska strokovna internacionala se nahaja v težki krizi. Njen tajnik in eden njenih duševnih vodij, Fimmen, ostro kritizira njeno držanje ves čas zasedbe Poruhrja.

Haaški kongres proti vojni je prinesel sklepe o boju proti imperializmu in vojni nevarnosti. Ob priliki okupacije Poruhrja je ta vojna nevarnost nastala in dolžnost amsterdamske internacionale je bila, da se bori proti njej. Ali zgodilo se je drugače. Amsterdamovci so odbili poziv v rdeče strokovne internacionale za skupno internacionalno akcijo proletariata proti imperializmu in istočasno ustvarjajo nemški reformisti enotno fronto s svojimi kapitalisti, dočim ko francoski, belgijski in angleški Amsterdamovci platonično zahtevajo, da spor reši — Zveza narodov!

Fimmen sedaj melanholično konstatira, da so sklepi haaškega kongresa ostali lepo na papirju.

Februarja meseca je Fimmen v mnogih mestih Francije in Nemčije povedal svoje mnenje o ruhrski akciji. Na kongresu francoske konfederacije dela je Fimmen jasno očrtal kraj svoje internacionale in apatijo proletariata.

V Frankfurtu, Hamburgu in Berlinu je Fimmen še jasneje poudaril odgovornost strokovnih organizacij za svetovno vojno in sedanje njihove grehe. Njegov govor v Berlinu je vzbudil veliko razburjenje pri nemških reformistih.

Kriza v Amsterdamu se je še bolj poglobila po Fimmenovem članku v glasilu internacionale transportnih delavcev pod naslovom »Črni januar«. V tem članku konstatira Fimmen zelo ostro bankrotstvo amsterdamske internacionale.

Ali Fimmen kljub vsemu temu ne izvaja konsekvenc. Do sedaj je edina vrednost njegovih izjav v tem, ker dokazujejo popolni polom Amsterdama in njegovo težko odgovornost za to veliko krizo v proletariatu.

Zemeljski pekel je žalostnejši od Dantejevega. Kajti tukaj na zemlji je vsak prisiljen biti hudič nad svojim bližnjim. Nad vsemi pa vlada Lucifer: zavojevatelj. On razvršča milijone in milijone ljudi, ene proti drugim in jim kriči: »vaša usoda je, da umriete. Le naprej! Streljajte eden na drugega!« In oni storijo. Schopenhauer.

V sredo, 25. aprila 1923. se vrši sestanek zaupnikov vseh organizacij ob pol 8. uri zvečer v Delavskem domu. Pridite vsi iz vseh okrajev. —

24. IV. 1920

Naša pot je dolga in strma kakor pot na Golgoti. In ob tej poti je nešteto postaj, nešteto težkih in bridkih, krvavih postaj kakor ob poti na Golgoti. Na teh postajah ni križev, ki bi našim potomcem oznanjali vekovečen spomin, ni plošč iz belega marmorja, na katerih bi bila z zlatimi črkami napisana imena tistih, ki so omahnili pod krutim, prekrutim udarom. Na postajah jih ni; a v naših dušah so plošče, trdne in močne, kot da so vлите iz bronu, in na teh ploščah je rdeč, krvavordeč napis, ki je neizbrisen na vekomaj.

Zaloška cesta. Iz Vodmata se je utrgal temen oblak proletarcev in je kot preteč hudournik hitel proti mestu. V mestu pa, tam na Bleiweisovi cesti so sedeli črni gospodje in so vztrepotali. Pa so poslali kordon oboroženih hlapcev in so dali trd ukaz: »Sprožite!« Ena sama beseda iz ust črnih gospodov, ena sama kretnja v belo rokavico zavite desnice — pa je omahnilo štirinajst žuljavih, poštenih življenj, bolj poštenih kakor tistih — saj tista roka je bila zato zavita v rokavico, ker je bila brez žuljev in je bila namesto njih okovana z ostrimi, nagnusnimi kremplji kakor roka hudičeva.

Kri se je pocedila v prah, v občestnem jarku se je strnila rdeča mlaka. Tista kri, ki je prav do poslednjega trenutka v tovarni in delavnici porajala iz sebe zlata bogastva, tista kri, ki je imela več pravice do življenja kakor črna gospoda na Bleiweisovi cesti in v mestu in drugod.

Še popoldne in drugi in tretji dan so bile krvave lise na Zaloški cesti, potem so se zabrisale. Nihče ni padlim postavil v spomin ne križa ne kapelice — saj tisti, ki jih postavljajo, so dali streljati nanje; toda v naših dušah so plošče, trdne in močne, kot da so vлите iz bronu in na teh ploščah je krvavordeč napis, neizbrisen na vekomaj.

žuazije ne smemo in ne moremo računati.

Misliti in pripravljati se moramo na večje in generalne akcije, katere naj s svojo številčno močjo in odločno voljo pokažejo kapitalističnemu razredu in buržuazni vladi, da bomo svoj življenski obstoj branili in da bomo vse naše sile zastavili,

gladu. Samo tako bo nam mogoče zlomiti naval reakcije.

Izkoriščevalcem moramo pokazati, da ne moremo in da tudi nočemo več delati in mučiti se za druge, pokazati jim moramo, da smo ljudje in da zahtevamo svojih človeških pravic.

Neizbežnost razrednega boja.

Razredni boj je od nekdanj delal hude preglavice vsem meščanskim in protidelavskim strankam. Vse klerikalne stranke in vse cerkve tega sveta so proglasile razredni boj za protibožje hudičovo maslo. Nacionanci, liberalci pa demokratije vseh narodov so dokazovali v svojih »učenihi« spsih, da je razredni boj nezdravo, protisocialno in protinarodno gibanje, ki so si ga izmislili puntarski prenapeteži zato, da bi lovili delavske množice v svoje politične mreže. Naposled smo dobili še fašiste, ki so trdili in trde deloma še vedno, da je razredni boj protidržavno in revolucionarno gibanje, ki se ga mora udušiti v kali.

Nemški državni kancler Bismarck je skušal zatreti delavsko razredno gibanje s silo. Razpustil je vse delavske strokovne in politične organizacije, ki so se osnovala na stališču razrednega boja, in spravil vse delavske voditelje na varno pod ključ. Ko se je nadejal, da je dosegel svoj cilj in da je očistil Nemčijo delavske razredne nesnage, je mož uvidel, da se je zmotil. Z naraščanjem industrije je naraščal proletarijat in so se množili uporni problemi med delavci in delojemalci, iz katerih so nastali boji in je prišlo do stavk kljub vsem zakonom in prepovedim. Natančno tako, kakor na Nemškem se je vršilo tudi drugod. Povsod je reakcija organizirala križarsko vojsko proti delavskemu razrednemu gibanju. Povsod so razpuščali delavske organizacije in zapirali delavce in delavske voditelje. In vse je bilo brezuspešno. *Razrednega boja niso mogli odpraviti, ker ni hotel nihče odpraviti izkoriščanja, ker ni padlo nobenemu na um, da za odpravo razrednega boja se morajo odpraviti najprej pogoji, ki razredni boj povzročajo.*

Ko so spoznali, da ne dosežejo s silo ničesar, so si meščanski državni izmislili novo sredstvo. Začeli so izgajati hudiča z belcebubom. Ustanavljali so delavske organizacije, ki niso stale na stališču razrednega boja, marveč na stališču razrednega sodelovanja. Ker ni bilo mogoče delavskega gibanja odpraviti s sveta, so začeli to gibanje izkoriščevati v svoje protidelavske interese. Kmalu ni bilo več stranke, ki ne bi imela svojih delavske organizacije. V teh organizacijah se je prepričalo delavstvo, da morajo biti na svetu poleg delavcev

tudi delodajalci, da je treba izkoriščanje le omejiti in da se morajo delavci naučiti »harmoničnega sodelovanja med razredi«. Pozneje, ko je dobilo delavstvo tudi volilno pravico, so se porodile na svetu tudi »ljudske« stranke, ki so skrbele, da ni oddajalo delavstvo svojih glasov razrednim delavskim skupinam.

Te delavske organizacije in »ljudske« stranke so nedvomno škodovala delavskemu gibanju. Ob enem pa so nehote odpirale delavstvu oči. Ali so same bile prisiljene napovedati stavke, kadar je bilo preočito, da imajo delavci prav in so tako same vršile razredni boj. Ali so se postavile proti stavkam, ki so je in so na ta način dokazovale svojim članom, da ne varujejo delavskih, marveč meščanske kapitalistične interese. V obeh slučajih je ideja razrednega boja dobila okrepčilo tudi ako so razredni delavci v boju podlegli. Razrednega boja niso uničili in so obratno nehote in nevede silili neizobražene in lahkovarne delavce polagoma, da so spregledali in pomnoževali vrste razredno zavednega proletarijata.

Konec svetovne vojne je našel malone ves proletarijat celega sveta v vrstah razrednega boja. Žal, da je bila socialno-demokratska internacionala, ki je ta boj vodila, že popolnoma razkrojena radi svojega patriotizma in okužena po malomeščanskih ideologijah, ki so jih vanjo zanesli malomeščanski intelektualci, koji so iskali v proletarskih vrstah svoje osebne koristi in podporo za svoje narodne države.

To je pač škodovalo proletarijatu, ki je bil potisnjen za dolgo vrsto let nazaj in izročen na milost in nemilost buržuaznih gospodarjev novih domovin. Razredni boj je stal pa kljub temu živ in je vzplamtel, zdaj tu zdaj tam, silnejše kakor nikdar prej. Internacionala, ki je prevzela vodstvo tega boja in odnesla socialdemokratom z zastavo še vse kar je bilo v starem socialdemokratskem gibanju lepega, ponosnega in častnega, nam jamči, da bo ob prvi prihodnji priliki dosegel razredni boj svojo zaslužen zmagi. Njegova zmaga bo v tem, da bo z odpravo pogojev, ki ga ustvarjajo, odpravil samega sebe in da nastane za tem, kot naravna posledica in krona tega gibanja skupna lastnina produkcijskih sredstev.

Fašisti v Italiji ponavljajo v malem veliko in dolgo mednarodno zgodovino bojev proti proletarijatu in razrednemu boju. S svojimi posebnimi sredstvi (požigi, ubojstvi, pretepanjem itd.), ki odgovarjajo drugače docela duševnemu in gnotnemu položaju meščanstva, ki stoji ob robu svojega propada, katerega se ne more rešiti, so uničili delavske sindikalne organizacije in prisilili delavce, da so se upisali v njihove »narodne« sindikate. Fašisti so ponavljali staro pesem, da je razredni boj le puntarska izmišljotina. Da so del. stavke naperjene proti državi, da škodujejo industriji in mirnemu proizvodnji, da so revolucionarno sredstvo komunistov itd. Bornih 6 mesecev je le preteklo, odkar so postali v svojih sindikatih močni. Pa se že v svojih lastnih vrstah pripravljajo ali je ali ni razredni boj. V fašistovski reviji »Gerarchija« je že nekdo trdil v dolgem spisu, da je razredni boj tu. Da je sodelovanje med razredi pač mogoče, dokler se gre za proizvodnjo blaga, da pa nastane spor med delavci in delodajalci, ko se gre za razdelitev dobičkov. To kar se tiče teorije. V praksi se je pa zgodilo to-le:

V Poggioreale pri mestu Napoli so bili tekstilni delavci in delavke prisiljeni stopiti v fašistovsko organizacijo. Prej so bili organizirani v svoji razredni organizaciji. Tekstilni obrat »Manifatture Cotoniere Meridionali« si je mislil, da bo smel sedaj delavcem plače znižati. Fašisti so nagovarjali delavce, da morajo znižanje sprejeti, ker da je to v korist najvišjih državnih interesov. Delavci in delavke pa tega niso mogli storiti, ker so njihove plače že itak nizke. Napovedali so in izvršili, proti volji fašistovskih voditeljev obstrukcijo. Šli so v tovarno pa se niso lotili dela. Tovarnarji so zagrozili in z njimi so grozili fašisti. Delavci so v tovarni improvizirali shod. Fašist. vodja je hotel še enkrat prepričati delavce in delavke, da je znižanje plače nujno potrebno. Ni zahteval žrtev od delodajalcev, marveč od delavcev. Tedaj vzame delavka iz nedrij rdečo zastavo in vsi navzoči delavci in delavke zapojejo pesem »Bandiera rossa« (rdeči prapor). Fašistovski vodja hoče iztrgati delavki rdečo zastavo, pa ga delavke pošteno natepejo. Pojoč svojo himno, ki je vzbudila v vseh spomine na nekdanje boje in zmage in upanje v boljše bodočnost, so uslužbenci zapustili tovarno. Tovarnarji so pa nabili na uhod tovarne listek

z napisom, da ako se delavci ne vrnejo na delo po znižani plači, bodo vsi odpuščeni iz dela.

Razrednega boja ni?

V Trziču (Monfalcone) so bili tudi delavci prisiljeni stopiti v fašistovski sindikat. Pretečeni teden je hotel gospod Kozulič, ki je lastnik tamošnje ladjedelnice, napraviti zopet eno svojo navadno staro reč. Odpovedal je 80 delavcem, ki so imeli še stare plače delo in najel drugih 60 po novih nizkih plačah. Delavci so v protest izvršili stavko vsi kot eden. Posredovali so fašisti čes, da bo zadevo rešila vlada. Delavci so na to pristali. Ali to nima za nas velikega pomena. Vlada bo gotovo dala prav delodajalcem. Važno je, da so delavci organizirani pri fašistih bili prisiljeni v bran svojih koristi in svojih pravic napovedati stavko. Posledice razrednega boja, onega razrednega boja, ki ga nismo mi iznašli, marveč ki živi kot naravna posledica izkoriščevalnega sistema. Morda bodo fašisti še enkrat prepričali delavce naj verujejo v pravičnost vlade? Kadar pa te pravičnosti ne bo več, ne od vlade ne od nikoder, kadar bodo plače premale za življenje in bo požrešnost kapitalistov večja nego je nujno potrebna v korist države, kdo bo potem prepričeval delavce?

Nihče!

Da! Nihče več. Nihče več, ker ne bodo več nobenemu verjeli, marveč bodo šli, gnani od svojih življ. potreb in sledeči nujnim zahtevam socialnega razvoja sami naprej, preko vseh lepih besed, preko vseh državnih idealov in proti vsemu nasilju, da dosežejo to kar bi moral imeti že sedaj vsak človek, ki dela, da dosežejo pravico do človeškega življenja. To se doseže ako se odpravi izkoriščanje.

To hoče doseči razredni boj.

Bo dosegel, ker on živi, ker je tu organizacija, ki ga vodi, ker ga ni mogoče odpraviti.

Ni ga mogel odpraviti Bismarck, ga ne bo odpravil niti Mussolini, ki je komaj senca velikega železnega nemškega kanclerja.

Mi v to verujemo in gremo svojo pot naprej...

Vojna se dela z mesom in dušo prostih vojakov. Ljudstva so vojna. Pa niso ljudstva tista ki jo odločijo, so glavarji, ki jih vodijo. — H. Barbusse.

Približuje se praznik vseh izkoriščanih, brezpravnih in gladnih, mednarodni proletarski praznik

1. majnik.

Sodrugri in sodružice! Pripravljajte se, da bomo naš praznik dostojno proslavili in manifestirali za naše pravice. — Osnujte povsodi majske odbore!

Brezvestna fašistovska hujskarija narodnih socialcev.

V četrtek se je vršil v Mestnem domu shod, ki ga je sklicala Narodno-socialna zveza z dnevnim redom: Zahteva po odstranjenju tujega delavstva iz Jugoslavije. Shod je bil že dolgo poprej objavljen in, to je potrebno posebej poudariti, predvsem sta delala za shod reklamo obe glasili narodnih in naprednih velebank, starikavi »Slovenski Narod«, ki je v najtesnejših zvezah z generalnim štabom »Zveze industrijev« ter mladinsko »Jutro«, laibžurnal Trboveljske družbe in jeseniške Kranjske industrijske družbe.

Na shod se je zbrala precej delavstva, da vidi, kaj je to zbrana temna stvar, ki jo buržuazija tako toplotno priporoča. Shod je otvoril g. Juvan in čvekval je celo uro. Vsebinska njegovega govora je bila ta, da izvira cela ta današnja beda jugoslovanskega proletarijata iz tega, ker dela v Jugoslaviji par nemških in laških delavcev. V resoluciji, ki jo je predložil, se zahteva, naj se vse tujerodno delavstvo izžene, razen tistih, ki so Slovani, posebno Čehoslovaki. Govor na delavstvo ni imel posebnega upliva in le kakih 20 rok se je dvignilo za resolucijo.

Sodr. Žorga, ki se je oglasil že preje k besedi, ker je hotel govoriti proti resoluciji, je dobil šele sedaj besedo od g. Juvana. Jasno je pokazal vso hinavščino in demagogijo narodnih socialcev, ki imajo le ta namen, razbiti s pomočjo nacionalističnega hujskanja delavske vrste, da bi jih potem vsi ti razni kapitalisti bolj izkoriščali. Če bi bila teorija gospoda Juvana, da so vzrok vsej bedi našega delavstva le tuj delavci, resnična, kar pa ni, je prav vseeno ali delajo tu Nemci ali Čehoslovaki. Početje govora Juvana pa, če bi imelo uspeha, bi bilo za naše delavstvo naravnost katastrofalno. Znano je, da je v Avstriji med vsemi

deželami ravno iz Kranjske moral si iskati največji odstotek delavstva kruha izven domovine. Danes je v Severni Ameriki čez 250 tisoč slovenskih delavcev, to se pravi vsaki peti Slovenec dela in služi tam, na Vestfalskem je čez 20.000 slovenskih delavcev, veliko tisoč jih je v Avstriji, v Šleziji itd. Če bi brezvestno fašistovsko početje narodnih socialcev pri nas imelo uspeha, bi bila prva posledica, da bi vse te slovenske delavce nemilosrdno odtirali v domovino in namesto teh par sto tujih delavcev, bi prišla stotisočglava množica in tedaj bi nastala šele brezposelnost in v zvezi z njo znižanje mezd, kakor ga še nismo spoznali. To si tudi želijo gospodje kapitalisti in g. Juvan se mora priznati, da je res izboren zastopnik kapitalističnih interesov. To, kar hoče storiti gospod Juvan, dela že v Italiji Mussolini, ki je še celo vprašanje javne morale rešil na ta način, da smejo danes biti prostitutke v Italiji — samo prave domače Italijanke. Vzrok današnje bede delavstva pa leži drugod. Gospodarska kriza na celem svetu je nastala, ker hoče mednarodni kapital naložiti vsa bremena svetovne vojske na ramena delavstva. Kakor po celem svetu je moral tudi pri nas kapital po prevratu dovoliti delavstvu, ki je bilo tedaj dobro organizirano in bojno razpoloženo, marsikaj. Pozneje je skušal vse načine, da bi oslabil delavski odpor in si zagiral še hujske izkoriščanje. Pri nas je to storil potem »Obznanje« in »Zakona o zaščiti države«, ki sta bila na papirju namenjena le proti komunistom, v resnici pa sta zadela vse delavstvo, naj le opozorim na železničarje, ki jim je ta zakon vzel edino obrambno sredstvo — stavko. In za ta zakon, ki je v Jugoslaviji glavni vzrok delavske bede, kar priznava celo oficijelno poročilo inšpektor-

jev dela, sta glasovala poslanca NSS Deržič in Brandner, ki sta s tem odkrito delala za koristi kapitala proti delavstvu. Ta zakon je porabila buržuazija, da je dolgo časa popolnoma onemogočila delo strokovnih organizacij ter ga še danes ovira in je oropala na ta način delavstvo edinega orožja. V vseh državah so si že priborili delavci to, da dobivajo v času brezposelnosti državno podporo, pri nas si tega še niso mogli priboriti, ker je buržuazija z odkrito pomočjo narodno-socialnih voditeljev, potom zakona o zaščiti države, tak boj onemogočila. Tudi vprašanje tujega delavstva bodo rešile le silne strokovne organizacije, ki pa ne smejo biti le provincijalne, narodnjakarske, temveč združene s strok. organizacijami v močnih mednarodnih zvezah. Delavstvo mora nastopiti proti tistim tujim delavcem, ki prihajajo k nam ter opravljajo posle »štrajkbreherjev« in »ledrikerjev« in niso nikjer organizirani. To so pri nas posebno slovanski Wranglovi pritepeni. Treba le pokazati na zadnje stavko knjigovezov. Taki elementi morajo ven iz delavnice. Glede dohoda drugih delavcev, pa morejo le mednarodne strokovne organizacije to urediti, kakor so to delate že vedno pred vojsko. Da se to danes pri nas ne more goditi v polni meri, je krivo ravno izjemno stanje, v katero je naša buržuazija spravila celokupni proletarijat Jugoslavije s pomočjo protidelavskega dela narodnih socialstov. Na koncu govora je pozval delavstvo, naj pride polnoševilno na shod v soboto, da bo tam manifestiralo za močno, enotno strokovno organizacijo. Edina rešitev iz današnjega bednega stanja, so močne enotne razredne strokovne organizacije, ki bodo povedle proletarijat v boj za izvojevanje boljših gospodarskih pogojev in ki bo tudi izvojevala pravico državnih podpor za brezposelne in tudi strokovne šole, ker današnji režim ima pač denarja za razne »Sokole«, za delavstvo pa ne. Kar si bomo priborili, to bomo imeli.

Gospod Juvan, ki je kar menal, ko je očital s. Žorga narodnim socialcem njihove protidelavske grehe, ga je večkrat prekinil. Za s. Žorgom je govoril en narodni socialc, ki je zabavljajl čez Lahe, ni pa znal ničesar povedati, kaj naj delavstvo stori, da si pomaga, ker hejslovanarstvo ga rešilo ne bo.

Ko je hotel govoriti še s. Kralj, je Juvan iz strahu hitro zaključil shod in pozval narodno delavstvo, naj gre z njim. In res je odšlo z Juvanom 10—20 ljudi, a ostala je še polna dvorana.

S. Žorga je nato otvoril nov shod in dal besedo s. Kralju.

S. Kralj je orisal žalostni položaj stavbinskega delavstva. Pokazal vzroke tega stanja. V ostrih besedah je ožigosal izdajalsko delo narodnih socialcev in pozval delavstvo, naj se oklene svojih pravih močnih organizacij. Močne, enotne razredno-zavedne strokovne organizacije, to je naš cilj in edino sredstvo, s pomočjo katerega bo delavstvo zboljšalo svoj bedni položaj. Vsak delavec, ki si hoče dobro, mora biti strokovno organiziran v svoji razredni organizaciji.

Po govoru s. Kralja je s. Žorga zaključil shod in še enkrat pozval delavstvo na shod v soboto.

Tedaj je stopil na oder še nek narodnjakarski frakar, ki je hotel prodajati svoje otrobe, ali delavstvo ga ni hotelo poslušati.

Tako je doživelo narodno-socialistično fašistovsko razbijalsko delo svojo zaslužen blamažo.

Delavstvo bo te ljubljence buržuazije, ki hočejo delavstvo v sedanjih časih hujskati z fašistovskimi nacionalnimi frazami, ki pa nimajo nobene žal besede za prave sovražnike delavstva — za kapitaliste — nagnalo. Pojdite med svoje sokolske in fašistovske bankirje in fabrikante — delavstvo vam pa bo pokazalo vrata.

